

1. Конституція України: закон України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: прийнятий Верховною Радою України від 13.04.2012 р. № 4651-VI: URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>;
3. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 13.11.2019 у справі № 1-07/07: URL <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85869105>;
4. Постанова Верховного Суду Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 07.05.2019 у справі № 153/109/17: URL <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81722431>;
5. Постанова Верховного Суду Першої судової палати Касаційного кримінального суду від 12.03.2019 у справі № 664/506/16-к: URL <https://reyestr.court.gov.ua/Review/80555667>.

Манько Артем

курсант IV курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування, гр. ДР 743
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Федченко Володимир
професор кафедри кримінального процесу,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

**Манько Артем ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ДОМАШНЬОГО АРЕШТУ
ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНОМУ
ПРОВАДЖЕННІ**

Процесуальний інститут запобіжних заходів має в чинному Кримінальному процесуальному кодексі України таку позицію, як домашній арешт. Домашній арешт полягає в знаходженні обвинуваченого (підозрюваного) в повній або частковій ізоляції від суспільства у житловому приміщенні, в якому він проживає в ролі власника, наймача або на інших законних підставах, з встановленням обмежень або заборон і здійсненням за ним контролю. Відповідно до ст. 181 Кримінального процесуального кодексу України домашній арешт обирається за судовим рішенням щодо підозрюваного (обвинуваченого) при неможливості

застосування інший, м'якшою, запобіжного заходу і полягає в знаходженні підозрюваного (обвинуваченого) в житловому приміщенні.

Зростання обсягів застосування домашнього арешту стримується наявністю великого числа проблем в практиці його застосування. Незважаючи на внесені зміни, багато важливих аспектів застосування домашнього арешту потребують вдосконалення. Так, в чинному кримінальному процесуальному законодавстві залишається нерегульованою процедура виконання домашнього арешту в частині контролю за дотриманням обмежень, які пов'язані з пересуванням арештованого. Питання про те, в якому нормативному акті необхідно визначити механізм виконання домашнього арешту і якому органу ставиться в обов'язок здійснення нагляду за особами, є дискусійним. Одні автори вважають, що проблеми застосування домашнього арешту потрібно вирішувати шляхом видання відомчих інструкцій, а інші бачать вихід у їх вирішенні на законодавчому рівні. Також у чинному законодавстві немає норм, що зобов'язують суддю враховувати думку осіб, які проживають в житловому приміщенні, при обранні запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. На наш погляд, перебування в житловому приміщенні арештованого обвинуваченого (підозрюваного) само по собі ніяк не обмежує прав інших мешканців, оскільки він використовує житло точно також, як мав би використовувати і не перебуваючи під домашнім арештом.

На нашу думку, для застосування зазначеного запобіжного заходу під час досудового розслідування у кримінальному провадженні уповноважена особа повинна виконати ряд процесуальних дій, але на практиці правоохоронні органи нехтують даним зобов'язанням. Наприклад, оглянути житлове приміщення, в якому проживає підслідний, допитати осіб, які проживають в цій оселі, зробити виїмку договору, що підтверджує право проживання обвинуваченого (підозрюваного) в ньому, оглянути його і зробити копію для залучення її до матеріалів кримінального провадження, направити запити до відповідних установ для отримання відомостей про право власності на це житлове приміщення, відомостей про реєстрацію обвинуваченого (підозрюваного) за місцем

проживання. Здійснення даної процесуальної діяльності потребує обов'язкового виконання.

Також необхідно підкреслити, що причинами низької значущості домашнього арешту є: неконкретність приписів закону, відсутність можливості забезпечити ізоляцію обвинувачуваного (підозрюваного), підданого домашньому арешту; складність процедури обрання цього запобіжного заходу, не відповідає незначності обмежень прав і свобод особи; невиправдані пільги для обвинуваченого, пов'язані з тим, що домашній арешт прирівняний щодо взяття під варту; невизначеність щодо способів нагляду і контролю за обвинуваченими (підозрюваними), які перебувають під домашнім арештом; невизначеність щодо органів і посадових осіб, які зобов'язані здійснювати цей контроль та ін.

Таким чином, як висновок, слід зазначити, що однією з найбільш цікавих запобіжних заходів є домашній арешт. Домашній арешт як запобіжний захід відомий українському кримінальному процесу досить давно, але в той же час його застосування є вкрай рідкісним, що пов'язано зі складністю її використання. Однак до теперішнього часу не розроблено порядок застосування та виконання домашнього арешту, не врегульовані питання життєдіяльності підозрюваних, обвинувачених, до яких застосовується такий запобіжний захід. Недостатня законодавча регламентація домашнього арешту впливає на рідкісне використання цього запобіжного заходу у правозастосовчій практиці, тому дана тема з численними її проблемами актуальна на сьогоднішній день.

Список використаної літератури:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. №4651-VI (в редакції від 01.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 22.02.2021).
2. Агакерімов О. Н. Домашній арешт в системі запобіжних заходів : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Одеса : Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», 2016.
3. Куцкір Г. М. Домашній арешт як запобіжний захід у кримінальному провадженні: поняття, сутність та процесуальні особливості його застосування // Прикарпатський юридичний вісник. 2016. № 2 (11).